

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Філологія» спеціальності 035 Філологія, реалізовану в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Згідно з навчальним планом освітньо-наукова програма «Філологія» спеціальності 035 «Філологія» містить навчальні дисципліни, що спрямовані на здобуття глибинних знань зі спеціальності, дисципліни для оволодіння загальнонауковими компетентностями, дисципліни, що спрямовані на набуття універсальних навичок дослідника та здобуття мовних компетентностей. Аналіз запропонованих змін засвідчує прагнення робочої групи і групи забезпечення ОНП «Філологія» оптимізувати зміст і структуру освітніх вибірових компонентів відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності. Зокрема, заслуговує схвалення введення до вибірового блоку «Література зарубіжних країн» наукового семінару «Західноєвропейський роман у культурологічному вимірі», зміст якого спрямовано на актуалізацію міждисциплінарних студій із жанрології, що відповідає тематиці досліджень здобувачів.

Рецензована освітньо-наукова програма забезпечує набуття відповідних фахових компетентностей, програмні результати навчання є актуальними для сучасного ринку праці і відповідають потребам галузі. ОНП забезпечена кадровим потенціалом, матеріально-технічними і інформаційними ресурсами та в цілому відповідає чинним вимогам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Принципових зауважень до змісту представленої до рецензії освітньо-наукової програми за спеціальністю 035 Філологія немає. Проте, на нашу думку, варто переглянути структурно-логічну схему вивчення освітніх компонентів обов'язкової частини і залишити на 3 році навчання тільки наукові семінари за напрямом підготовки дисертації.

Рецензент:

доктор філологічних наук,
професор, директор навчально-наукового інституту
філології і журналістики
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Викторія ДМИТРЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму “Філологія”
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 “Філологія”
галузі знань 03 “Гуманітарні науки” освітній ступінь “доктор філософії”

Рецензована освітньо-наукова програма розроблена групою висококваліфікованих фахівців, що відповідає вимогам забезпечення програм третього рівня вищої освіти. Програма включає навчальні дисципліни, які дозволяють формувати загальні і фахові компетенції майбутнього доктора філософії з філології. Перелік і обсяг обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів відповідають змісту підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 “Філологія” і спрямовані на забезпечення відповідності результатів навчання запитам потенційних роботодавців. Освітньо-наукова програма має чітку структуру, де ґрунтовно розкриті мета та особливості підготовки докторів філософії в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка. Програмні компоненти ОНП включають дисципліни базової фахової підготовки та сім блоків дисциплін за вибором аспіранта, що дозволяє розширити базовий рівень підготовки та надає їм можливість отримати поглиблену підготовку, пов'язану зі специфічними питаннями у сфері проведення наукових досліджень.

Внесені зміни стосуються укрупнення змісту вибіркових освітніх компонентів, актуалізації формування індивідуальної навчально-наукової траєкторії здобувачів. Вважаю уточнення назв навчальних дисциплін блоків “Українська мова” і “Загальне мовознавство” доречним.

Водночас розробникам програми варто подумати над увиразненням в основному блоці освітніх компонентів, які поглиблюють не тільки іншомовні компетентності здобувачів, а й формують мовну особистість дослідника завдяки засвоєнню фахового термінознавства, осягненню майстерності наукової комунікації, академічного письма українською мовою.

Вважаю, що освітньо-наукову програму підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 “Філологія” можна рекомендувати до впровадження в освітній процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри слов'янської та
романо-германської філології
Таврійського національного університету
ім. В.І.Вернадського

Марина ВОЛОШИНОВА

Підпис *Марина Волошинова*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник ВК
« 20 » р.

Марина Волошинова

ВІДГУК

про освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія, реалізовану в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка

Освітні компоненти рецензованої ОНП «Філологія» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка спрямовані на інтеграцію в інноваційні комунікативні практики та цифрові середовища ХХІ століття, що є важливою умовою формування сучасної мовної компетентності фахівців. Такий підхід сприяє утвердженню української мови як повноцінного інструменту професійної діяльності й комунікації в різних сферах суспільного життя, зокрема, у цифровому просторі, державному управлінні, освітній і культурній галузях. Особливої уваги заслуговує модернізація мовних практик і актуалізація функціонального потенціалу української мови (ОД.05 «Розвиток філології як наукової галузі», ВД. 02.02 Науковий семінар «Корпусна лінгвістика» ОД07 «Науково-дослідна інфраструктура в галузі філології», ВД.03.03 Науковий семінар «Проблеми прагматики художнього тексту»; ВД.04.03 Науковий семінар «Студії з літературної стилістики», ВД.06.03 Науковий семінар «Мовна політика в полілінгвальному просторі», ВД.06.02 Науковий семінар «Порівняльно-історичне вивчення мов»).

Перелік і обсяг обов'язкових й вибіркових дисциплін проєкту змін ОНП (2024 р.) і навчального плану відповідають змісту підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 «Філологія» і спрямовані на забезпечення відповідності результатів навчання запитам потенційних роботодавців.

Проте розробникам ОНП можна порекомендувати активніше залучати до викладання фахівців практичного спрямування, що дасть можливість здобувачам під час реалізації досліджень урахувати прикладні аспекти філології.

Також варто додати окрему навчальну дисципліну, у результаті вивчення якої здобувачі матимуть змогу поглибити рівень володіння державною мовою.

Отже, ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 «Філологія», галузь знань «Гуманітарні науки» можна рекомендувати до впровадження в освітньо-науковий процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Новікова Ольга Олександрівна,
доктор філологічних наук, професор,
член Національної комісії зі стандартизації
державної мови

ВІДГУК

про освітньо-наукову програму «Філологія» зі спеціальності 035 Філологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, реалізовану в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка

Освітньо-наукова програма «Філологія», що реалізується в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка, відповідає сучасним вимогам підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі гуманітаристики. Її структура передбачає поєднання фундаментальної теоретичної підготовки, методологічних курсів і практичних компонентів, що сприяють формуванню дослідницьких компетентностей здобувачів.

Позитивним є орієнтування програми на формування індивідуальної освітньо-наукової траєкторії, розвиток критичного мислення, академічної культури та навичок наукової комунікації. Зміст освітніх компонентів враховує актуальні тенденції розвитку філологічної науки, сучасні методологічні підходи до дослідження мови й літератури, а також потреби освітнього й наукового середовища. Важливою перевагою програми є її спрямованість на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних здійснювати наукову, науково-педагогічну, експертну й культурно-просвітницьку діяльність. Компетентності, сформовані під час навчання, відповідають потребам сучасного ринку праці та вимогам до фахівців у сфері філології.

Таким чином, у ОНП «Філологія» за спеціальністю 035 Філологія, продумано різні аспекти становлення здобувачів як компетентних фахівців у своїй справі, а випускники програми зможуть бути працевлаштовані на посади відповідно до Державного класифікатора професій ДК 003:2010, що підтверджено, зокрема, фаховістю випускниці цієї програми, доктора філософії за спеціальністю «Філологія», наукового співробітника Відділу інформаційно-комунікаційних технологій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського Олени Вощенко.

З огляду на зазначене, освітньо-наукова програма «Філологія» зі змінами (2024) може бути рекомендована до подальшої реалізації та розвитку.

Плющик Оксана Валентинівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
старший науковий співробітник
відділу теорії та методики біобібліографії
Інституту біографічних досліджень
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

ВІДГУК
про освітньо-наукову програму “Філологія”
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, реалізовану в
Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка багато років співпрацює з Навчально-науковим інститутом філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Науково-педагогічні працівники, аспіранти, випускники спеціальності “Філологія” реалізують спільні освітньо-наукові і літературно-мистецькі проекти (науковий семінар “Війна. Пам’ять. Ідентичність” (4 грудня 2024 р.), майстерклас Діани Підбуртної і Надії Калігор “Літературний критик наближається: місія подкастів здійснення” (26 травня 2023 р.), публікації НПП і здобувачів у фахових виданнях Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (“Літературний процес: методологія, імена, тенденції”, “Синопис: текст, контекст, медіа”), участь у щорічних наукових конференціях тощо.

Рецензована освітньо-наукова програма “Філологія” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, реалізована в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка, спрямована на підготовку конкурентоспроможних філологів, здатних до реалізації науково-дослідницьких, аналітично-прогностичних завдань.

Програма містить як обов’язкові, так і вибіркові освітні компоненти, що створює здобувачеві можливість реалізувати індивідуальну освітньо-наукову траєкторію. Відтак здобувач може зосередитися на обраній науковій спеціалізації в межах ОНП.

Високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності, теоретичних знань, відповідних умінь, навичок і компетентностей засвідчили захисти наукових результатів, отриманих здобувачами цієї програми. Зокрема, захист дисертації Тельця Юрія Володимировича “Гедонізм як посттоталітарна літературна стратегія (на матеріалі сучасної української прози)” на засіданні спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.032 (2023); Ніколаєвої Оксани Юріївни “Драматургія Олександра Ірванця у контексті поезики літературного угруповання «Бу-Ба-Бу»” на засіданні спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.039 (2023), де резензент виступила опонентом.

У Навчально-науковому інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка на кафедрі германської філології та перекладу працює випускниця ОНП “Філологія” Київського столичного університету імені Бориса Грінченка Гусар Ангеліна Вікторівна (тема дисертації: “Мовні засоби втілення давньоскандинавських міфологем у сучасному пісенному дискурсі (на матеріалі шведської та англійської мов)” (2021), яка викладала фахові дисципліни “Когнітивна лінгвістика”, “Лексикологія шведської мови”, “Вступ до перекладознавства” (01.09.2021–31.08.2023).

Отже, рецензована освітньо-наукова програма "Філологія" спрямована на формування компетентностей, що корелюють із сучасними вимогами до підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, і може бути рекомендована для подальшої реалізації в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка.

Підпис *Олена Романенко* засвідчую

Секретар

14

15 р. 1

Олена РОМАНЕНКО,
доктор філологічних наук,
професор кафедри історії української літератури,
теорії літератури та літературної творчості,
заступник директора з науково-педагогічної роботи
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

14.03.2025 р.